

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาขอเสนอสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การศึกษา
2. วิธีดำเนินการศึกษา
3. การวิเคราะห์ข้อมูล
4. สรุปผลการศึกษา
5. อภิปรายผลการศึกษา
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกโดยภาพรวมและรายด้าน
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

วิธีดำเนินการศึกษา

วิธีดำเนินการศึกษา แบ่งออกได้ตามลำดับดังนี้ คือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกได้ตามลำดับดังนี้ คือ

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอวาปีทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามทะเบียนราษฎร จำนวน 6,614 คน (สำนักบริหารงานทะเบียนราษฎร อำเภอวาปี ปทุม. 2552 : 1)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอวาปีทุม จังหวัดมหาสารคาม มีจำนวน 378 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane. 1973 : 125) จากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอวาปีทุม จังหวัดมหาสารคาม

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอวาปีทุม จังหวัดมหาสารคามแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมี 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของ องค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอวาปีทุม จังหวัดมหาสารคาม เป็นแบบสอบถาม รายการ (Check Lists) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลในการวัดระดับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอวาปีทุม จังหวัดมหาสารคาม เป็นแบบสอบถามแบบของลิเคิร์ต มี 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอลำปาง จังหวัดมหาสารคาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้มาทั้งหมด 378 ชุด โดยนำมาจัดหมวดหมู่และบันทึกคะแนนแต่ละข้อแต่ละคนในแบบรหัส นำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอลำปาง จังหวัดมหาสารคาม ใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอลำปาง จังหวัดมหาสารคาม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาโดยการสรุปประเด็นหาความหมาย และแจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอด้วยการพรรณนาความ

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษา เรื่อง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอลำปาง จังหวัดมหาสารคาม ปรากฏผลการศึกษา ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษา พบว่า ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย เพศชาย และเพศหญิง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ช่วงอายุแบ่งเป็น ช่วงอายุ 18 – 30 ปี ช่วงอายุ 31 – 40 ปี ช่วงอายุ 41 – 50 ปี ช่วงอายุ 51-60 ปี อายุ 61 ปีขึ้นไป พบว่า ส่วนใหญ่อายุ 41-50 ปี ระดับการศึกษา แบ่งเป็น ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

อาชีพลูกจ้าง/พนักงานบริษัท อาชีพผู้ประกอบการ/เจ้าของธุรกิจอาชีพ อาชีพเกษตรกร/รับจ้าง
ทั่วไป พบว่า ส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกร/รับจ้างทั่วไป รายได้แบ่งเป็น รายได้ต่ำกว่า
3,000 บาท รายได้ 3,001- 5,000 บาท รายได้ 5,001-10,000 บาท รายได้ 10,001-15,000
บาท รายได้ 15,001 บาทขึ้นไป พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท

2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของ
องค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

ผลการศึกษา พบว่า

2.1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ใน
ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.02

2.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นราย
ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน และอยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน
เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการนำเสนอปัญหาและการ
ตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการนำแผนไปปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า

2.2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการนำเสนอปัญหาและการตัดสินใจ
โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.65 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 8 ข้อ
และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ
ข้อ 2 ประชาชนได้ร่วมคิดและตัดสินใจกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหา
ของท้องถิ่น ข้อ 7 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเคยสอบถามความต้องการจากประชาชนเพื่อ
นำไปประกอบในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ข้อ 6 ประชาชนได้เข้าร่วมประชุม
ที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามลำดับ

2.2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการนำแผนไปปฏิบัติ โดยรวมอยู่ใน
ระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.40 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ เรียงลำดับ
ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ ข้อ 2 ประชาชนได้ร่วมบริจาคเงินให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนแผนการปฏิบัติงานที่มีประโยชน์
ข้อ 3 ประชาชนได้เข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่องค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำขึ้น ข้อ 1 ประชาชนได้เข้ามาร่วมหรือปรับปรุงระบบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามลำดับ

2.2.3 ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.19 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ ระดับปานกลาง 3 ข้อ และระดับน้อย 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ ข้อ 1 ประชาชนได้รับความสะดวกสบายจากการดำเนินงาน โครงการด้านสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา ข้อ 2 ประชาชนเคยร่วมเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากทางองค์การบริหารส่วนตำบลและได้รับการจัดสรรตามประสงค์ ข้อ 5 ประชาชนได้รับการสนับสนุนด้านการส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น จาก อบต. ตามลำดับ

2.2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.38 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ ข้อ 2 ประชาชนเคยร่วมตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมโครงการพัฒนาที่องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ เช่น การจัดจ้างก่อสร้างการจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ ข้อ 1 ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อ 4 ประชาชนเคยติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบลน่าเกี่ยวกับผลความคืบหน้าการดำเนินโครงการพัฒนา ตามลำดับ

2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่า

2.3.1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า เพศชาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ระดับปานกลาง 1 ด้าน และระดับน้อย 2 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการนำเสนอปัญหาและการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการนำแผนไปปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เพศหญิง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ระดับปานกลาง 1 ด้าน และ

รัฐวิสาหกิจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ระดับปานกลาง 1 ด้าน และระดับน้อย 2 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการนำเสนอปัญหาและการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการนำแผนไปปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อาชีพเกษตรกร/รับจ้างทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ระดับปานกลาง 1 ด้าน และระดับน้อย 2 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการนำเสนอปัญหาและการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการนำแผนไปปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2.3.5 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอบึงสามพัน จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามรายได้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามรายได้ พบว่า รายได้ 15,001 บาท ขึ้นไป โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ระดับปานกลาง 2 ด้าน และระดับน้อย 1 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการนำเสนอปัญหาและการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการนำแผนไปปฏิบัติ

3. ผลการศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอบึงสามพัน จังหวัดมหาสารคาม โดยเรียงลำดับความถี่สูงสุดไปหาต่ำสุด แยกในแต่ละด้านดังนี้ คือ

3.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการนำเสนอปัญหาและการตัดสินใจ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลรับปัญหาโครงการที่ประชาชนเสนอเข้ามาแต่ไม่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรบรรจุโครงการที่ประชาชนเสนอให้ครบทุกโครงการไว้ในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการสอบถามปัญหาและความต้องการของประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน

3.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการนำแผนไปปฏิบัติ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลใช้วิธีการแต่งตั้งตัวแทนประชาคมท้องถิ่นในการดำเนินงานตามแผนพัฒนา ส่วนใหญ่

จะเป็นคนเดิมและมีจำนวนน้อย ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จัดซื้อจัดจ้างให้เป็นคนใหม่และมีจำนวนมากกว่าเดิม

3.3 ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบล พัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานยังไม่ทั่วถึงหรือครบทุกหมู่บ้าน เช่น การก่อสร้างถนน ขยายเขต ประปา ไฟฟ้าแสงสว่าง ฯลฯ ประชาชนได้รับสิ่งของหรือรางวัลน้อย เมื่อเข้าร่วมกิจกรรม ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้แต่ละหมู่บ้านอย่างทั่วถึง ควรตอบแทนรางวัลหรือขอบคุณ เมื่อประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมกับองค์การบริหารส่วนตำบล

3.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการตรวจสอบความโปร่งใสการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวนน้อย องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ประชาสัมพันธ์การประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ประชาชนทราบ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนตำบลหลากหลายแนวทาง ควรมี การประชาสัมพันธ์การประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วน ตำบลให้ประชาชนทราบ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอลำปาง จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้นำมา อภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การ บริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอลำปาง จังหวัดมหาสารคาม

ผลการศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.02 เมื่อจำแนก เป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน และอยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน ซึ่งผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว จะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านการมีส่วนร่วมในการนำเสนอปัญหาและการตัดสินใจ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ประชาชน เข้าใจถึงความสำคัญของการเข้าร่วมประชาคมหมู่บ้าน อันจะนำไปสู่การนำเสนอปัญหา และ ความต้องการของประชาชน รวมถึงโครงการพัฒนาภายในหมู่บ้าน ทำให้ประชาชนส่วน ใหญ่เข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนการนำเสนอปัญหาและการตัดสินใจ ส่วนในด้านการมีส่วนร่วม

ร่วมรับผลประโยชน์ ผลการศึกษาทำให้ทราบว่า ประชาชนได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่มากนัก ซึ่งอาจสืบเนื่องมาจากงบประมาณที่จัดสรรให้ในแต่ละหมู่บ้านยังมีจำกัด และมีการดำเนินงานในหลายๆด้าน ทำให้ชุมชนได้รับการพัฒนายังไม่มากนัก ส่วนในด้านการมีส่วนร่วมในการนำแผนไปปฏิบัติ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 2 ประชาชนได้ร่วมบริจาคเงินให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนแผนการปฏิบัติงานที่มีประโยชน์ ถึงจะมีค่าเฉลี่ยสูงสุดของด้านการมีส่วนร่วมในการนำแผนไปปฏิบัติ ก็มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย เป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดประชาชน รับผิดชอบต่อการพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้าให้ผู้ที่กินดีเป็นองค์กรที่ให้ประโยชน์ต่อประชาชนไม่ใช้รับประโยชน์จากประชาชน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 8 ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการรับงานจ้างเหมาโครงการหรือกิจกรรมที่ อบต.ได้จัดทำ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย เป็นเพราะว่าการรับเหมาก่อสร้างโครงการต่างๆ ของ อบต.ส่วนใหญ่ผู้รับเหมาจะเป็นห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่มีเครื่องมือก่อสร้างที่ทันสมัย ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการรับเหมาก่อสร้างเลย และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 2 ประชาชนเคยร่วมตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมโครงการพัฒนาที่องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ เช่น การจัดจ้างก่อสร้างการจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย เป็นเพราะว่า ในการจัดซื้อจัดจ้างแต่ละครั้ง ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบของคณะกรรมการที่มีจำนวนน้อย ส่วนมากผู้นำชุมชนจะเป็นคนคัดเลือกเข้ามา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 6 ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสของการบริหารงาน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย เป็นเพราะว่าการแต่งตั้งผู้แทนประชาคมเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมของการเป็นคณะกรรมการติดตามประเมินผลของทางองค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวนน้อยและเป็นคนๆเดิมทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

ผลการศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2.1 จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิง มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วน

ตำบลเช่นเดียวกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปัจจุบันเพศหญิง ก็มีส่วนในการพัฒนาท้องถิ่น เช่นเดียวกับเพศชาย โดยเฉพาะในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

2.2 จำแนกตามอายุ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า อายุ 31-40 ปี จะเห็นได้ว่าเป็นช่วงอายุเริ่มมีความสนใจในด้านการพัฒนาท้องถิ่น เช่นเดียวกับช่วงอายุ 41-50 ปี ที่ถือได้ว่ามีความสนใจในพัฒนาท้องถิ่นมาก เพราะมีประสบการณ์ในการพัฒนาท้องถิ่นและเป็นผู้นำท้องถิ่น

2.3 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับประถมศึกษา จะมีความเข้าใจในการพัฒนาท้องถิ่นค่อนข้างน้อยแต่ก็ให้ความสนใจและเข้าร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเช่นเดียวกับระดับปริญญาตรี

2.4 จำแนกตามอาชีพ พบว่า กลุ่มของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรและรับจ้าง จะสนใจในการประกอบอาชีพเพื่อหารายได้มากกว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งอาชีพรับราชการหรือผู้มีรายได้ประจำ จะให้ความสนใจในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาถิ่นมากกว่า

2.5 จำแนกตามรายได้ พบว่า กลุ่มของผู้มีรายได้น้อยจะให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นน้อยกว่าผู้มีรายได้ประจำเนื่องจากต้องการขนขวายหารายได้เพื่อมาเลี้ยงครอบครัว จึงไม่ค่อยให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเท่าใดนัก

3. ผลการศึกษา ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย คือ

ด้านการมีส่วนร่วมในการนำเสนอปัญหาและการตัดสินใจ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลรับปัญหาโครงการที่ประชาชนเสนอเข้ามาแต่ไม่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรบรรจุโครงการที่ประชาชนเสนอให้ครบทุกโครงการไว้ในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการสอบถามปัญหาและความต้องการของประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน ด้านการมีส่วนร่วมในการนำแผนไปปฏิบัติ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลใช้วิธีการแต่งตั้งตัวแทนประชาคมท้องถิ่นในการดำเนินงานตามแผนพัฒนา ส่วนใหญ่จะเป็นคนเดิมและมีจำนวนน้อย ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วน

ร่วมในการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นคนใหม่และมีจำนวนมากกว่าเดิม ด้านการมีส่วนร่วม
 ร่วมรับผลประโยชน์ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานยังไม่
 ทัวถึงหรือครบทุกหมู่บ้าน เช่น การก่อสร้างถนน ขยายเขตประปา ไฟฟ้าแสงสว่าง ฯลฯ
 ประชาชนได้รับสิ่งของหรือรางวัลน้อย เมื่อเข้าร่วมกิจกรรม ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้
 แต่ละหมู่บ้านอย่างทั่วถึง ควรตอบแทนรางวัลหรือขอบคุณเมื่อประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมกับ
 องค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า ประชาชนเข้ามามี
 ส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมี
 จำนวนน้อย องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ประชาสัมพันธ์การประเมินผลการปฏิบัติงานตาม
 แผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ประชาชนทราบ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชน
 เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนตำบลหลากหลาย
 แนวทาง ควรมีการประชาสัมพันธ์การประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาขององค์การ
 บริหารส่วนตำบลให้ประชาชนทราบ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

ในการศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
 ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอนาข่า จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้ข้อมูล
 ข้อเสนอแนะบางประการ อันอาจจะเป็นประโยชน์ต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลนาข่าควรตระหนักและให้ความสำคัญกับ
 ประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในทุก ๆ ด้านให้มากขึ้น
 โดยเฉพาะด้านการมีส่วนร่วมในการนำแผนไปปฏิบัติและด้านการมีส่วนร่วมในการ
 ประเมินผล ซึ่งผลศึกษาทั้งสองด้านนี้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ควรมีการส่งเสริมและ
 สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามี
 ส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนตำบล หลากหลายแนวทาง
 และควรมีการจัดสรรงบประมาณให้แต่ละหมู่บ้านอย่างทั่วถึง เพราะจากผลการศึกษา
 ข้อเสนอแนะของประชาชนในการเข้าร่วมจัดทำแผนพัฒนาสามปี ข้อเสนอแนะที่มากที่สุด
 ได้แก่ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสขององค์การ
 บริหารส่วนตำบล

1.3 เป็นข้อมูลให้หน่วยงาน และคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
นาข่า ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบวิธีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม
ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในคราวต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับอำนาจ
หน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละด้านขององค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอ
วาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY